

POSUDEK OPONENTA MAGISTERSKÉ PRÁCE

Téma diplomové práce: Pavlovo obrácení a jeho možné interpretace z hlediska psychologického

Jméno studenta: Eva Mašková

Vedoucí práce: Dr. Jiří Lukeš

Popis a hodnocení práce:

Diplomová práce má 76 stran, včetně stran nečíslovaných: a) strana titulní s dvojjazyčným názvem; b) dvojjazyčná anotaci se soupisem klíčových slov; c) prohlášení a poděkování; d) desetinně tříděný obsah. V závěru je rozsáhlý (pětistránkový) seznam použité literatury, celkem 54 položek, většina anglicky psaných odborných studií (některé internetové). Vlastní stať má sedm kapitol (str. 9-68) + Úvod, Závěr a Summary. Poznámkový aparát tvoří odkazy na sledovanou literatury, které jsou psány v textu (nikoli standardně v poznámkovém aparátu pod stránkou) v závorce. Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Práce má zhruba tři části: a) reflexi obrácení (náboženské konverze) v Novém zákoně; b) popis hagioterapie jako hermeneutické metody (popis je velmi působivý, čtivý a zajímavý); c) psychologický výklad konverze. V diplomové práci je třeba ocenit snahu o uspořádání (zpřehlednění) tématu, jejímž výrazem jsou srovnávací tabulky (synopse míst). Jistě by k přehlednosti přispělo při rozboru vykládaného textu i jeho kontextu, zřetelně oddělit přímé řeči od látky vypravěčovy. Při rozboru, resp. analytické meditaci (tak bych přiměřeněji nazval to, co studentka předkládá jako exegezi) je patrné, že studentka tíhne k oblíbené metodě volných asociací. Ve své práci se studentka vyjadřuje výstižně, přiměřenou teologickou i psychologickou terminologií. Všechna svá tvrzení má podložené argumenty. Formálně takřka bezchybná práce přesvědčivě dokládá dobrou obeznámenost se základní literaturou v oboru psychologie a hagioterapie i přehled o literatuře teologické, tj. o výkladech Pavlova obrácení. Práce spíše kompilačního charakteru vykazuje studentčino zaujetí tématem, které je u studentů neteologických oborů třeba ocenit. Diplomová práce má koncepci, od níž se studentka neodchyluje – přesně sleduje své cíle. Touto koncepcí je pokus vytěžit z biblistiky něco přínosného pro psychosociální obor. Tento pokus považuji na poměrně široce založené teologické fakultě za průkopnický a velmi cenný, rozpracování a následování hodný. Jinými slovy hermeneutický přístup, který oproti tradičnímu zaměření se na text, náboženský či jiný kontext nebo na vypravěče zohledňuje spíše posluchače (adresáta) vykládaného biblického textu se mi jeví jako by si zasloužil stát se podkladem budoucí spolupráce biblistiky s psychosociálními vědami.

Za stěžejní považuji kapitoly o obrácení apoštola Pavla (2.2.2. až 3.4.) a kapitolu 4. o hagioterapii. Zde vidím základnu pro pozdější navazování. Ostatní kapitoly jako převyprávění kontextu zprávy Pavlova obrácení ve Skutcích apoštolů, nebo přehled vývoje témat psychologie náboženství, mohly být pojaty mnohem stručněji (jen jakési shrnutí či přehledu). Naopak více prostoru mohlo být věnováno narativní analýze biblických textů a rozpracování hagioterapie jako specifického vykladačského přístupu.

Při obhajobě navrhuji zaměřit se na tyto problémy:

- a) Proč se studentka zabývá sondou do psychologického profilu apoštola Pavla (kap. 6.2.), když ví, že jde o spekulativní a málo přesvědčivou věc?
- b) Co vypovídá Pavlův vztah k ženám o Pavlově konverzi, neboli jakou funkci má kapitola 6.3.?
- c) Proč studentka uvádí komentář M. Henry-ho z roku 1706, s jehož moralisticky založenými výsledky nijak nepracuje? Svědčí to snad o nekritické práci se sekundární literaturou?

d) Proč v kap. 2.2.1. studentka nepřirazuje pojmy „aktéři a aktanti“ k jednajícím postavám? Schází nejen zdůvodnění této terminologie, ale i praktická ukázka jejího používání pro rozbor textu.

e) Jaký závěr pro rozbor zprávy o Pavlově konverzi vyplývá z převyprávění kontextu v kap. 2.1.1. až 2.1.3.? Jsou tam nějaké příčinné souvislosti? Je mezi zprávami ve Skutcích apoštolů nějaký posun? Jak vypravěč textu (Lukáš) se zprávou o Pavlově obrácení nakládá? Je kontext možno považovat za prvotní interpretaci jevu? Má na Lukášovu zprávu nějaký vliv svědectví rané církve?

f) V čem by měla (mohla) konverze apoštola Pavla být pro posluchače identifikačním modelem? Jak zprávu o Pavlově konverzi aktualizovat? A je aktualizovatelná?

Jakkoli lze mít k práci s biblickým textem výhrady, je třeba mít na paměti, že specializací studentky není biblistika. Otázky, které jsem navrhnul k rozhovoru při obhajobě, jsou výpovědí o tom, že studentka předložila práci, která je podnětná (inspirativní) a to se snahou o poctivé vyrovnání se se zkoumaným jevem a se sympatickým zaujetím. Navrhuji proto po úspěšné obhajobě a vyrovnání se s výše předloženými otázkami hodnotit její práci jako výbornou (1).

V Sázavě, 1.9.2011

Jiří Beneš